

Patent hüquqlarının əsasları təkmilləşdirilir

Dekabrın 26-da Milli Məclisin növbəti plenar iclası keçirilib. Parlamentin Mətbuat və ictimaiyyətlə əlaqələr şöbəsindən verilən məlumata görə, Milli Məclisin Sədri Sahibə Qafarova iclasın əvvəlində diqqətə çatdırıb ki, dekabrın 25-də Azərbaycan sərnəşin təyyarəsinin faciəli şəkildə qəzaya uğramasının ildönümü tamam oldu.

25 dekabr tarixi xalqımızın yaddaşında milli hüzn günü kimi qalacaq. Bu faciə insan həyatının ali dəyər olduğunu və mülki aviasiyanın təhlükəsizliyi üçün dövlətlərin və beynəlxalq qurumların daşdığı böyük məsuliyyəti bir daha xatırladır. Biz təyyarə qəzasında həlak olanlara Allahdan rəhmət, onların ailələrinə və yaxınlarına səbr diləyirik.

Sonra iclasda cari məsələlər müzakirə olunub. Müzakirələr zamanı parlamentin komitə sədrləri Zahid Oruc, Fazil Mustafa, deputatlar Ceyhun Məmmədov, Nizami Səfərov, Bəhruz Məhərrəmov, Nəqif Həmzəyev, Müşfiq Cəfərov, Vəşif Qafarov, Zaur Şükürov və Elman Nəsirov çıxış ediblər. Çıxışlarda 25 dekabr 2024-cü ildə Bakı-Qrozni reysini yerinə yetirən AZAL təyyarəsinin kənar müdaxilə nəticəsində Aktau şəhəri yaxınlığında qəzaya uğraması hadisəsi xatırlanıb. Vurğulanıb ki, baş verən faciədə Azərbaycan tərəfinin irəli sürdüyü tələblər birbaşa beynəlxalq hüquqdan qaynaqlanıb və dövlətimizin milli maraqlarımızın və vətəndaşlarımızın hüquqlarının etibarlı formada təmin edilməsi ilə bağlı qətiyyətli mövqeyinə əsaslanır.

İclasda həmçinin Prezident İlham Əliyevin bu günlərdə Qarabağ səfəri çərçivəsində Ağdamda etdiyi çıxış ölkəmizin ideoloji prinsiplərinin və tarixi yaddaşının əsas istiqamətlərini əks etdirən yol xəritəsi kimi qiymətləndirilib.

Deputatlar Cənubi Qafqazda kommunikasiyaların açılmasının regional əməkdaşlığın dərinləşməsi və iqtisadi inkişafın sürətlənməsi baxımından strateji əhəmiyyətini də vurğulayıblar, uşaqların və yeniyetmələrin internet mühitində zərərli təsirlərdən qorunmasının vacibliyinə diqqət çəkiblər. Millət vəkilləri həmçinin 2026-cı ilin "Şəhərsalma və Memarlıq İli" elan edilməsinin ölkədə bu sahədə yeni çağırışlara cavab verən müdaxirəçi yanaşmaların təşviqinin və tətbiqinin genişləndirilməsinə xidmət etdiyini bildiriblər. Deputatlar digər aktual mövzularla bağlı da fikirlərini açıqlayıblar, bəzi təkliflərini səsləndiriblər.

Sonra Azərbaycan Respublikasının Əmək Məcəlləsində, Azərbaycan Respublikasının Mülki Prosessual Məcəlləsində, Azərbaycan Respublikasının Ailə Məcəlləsində, Azərbaycan Respublikasının Cəzaların İcrası Məcəlləsində, Azərbaycan Respublikasının Mənzil Məcəlləsində, "Yaşayış yeri və olduğu yer üzrə qeydiyyat haqqında", "Valideynlərini itirmiş və valideyn himayəsindən məhrum olmuş uşaqların sosial müdafiəsi haqqında", "Dövlət rüsumu haqqında", "Gənclər siyasəti haqqında", "Uşaq hüquqlarının müdafiəsi üzrə komissiyalar haqqında Əsasnamənin təsdiq edilməsi barədə", "Körpələrin və erkən yaşlı uşaqların qidalanması haqqında", "Yetkinlik yaşına çatmayanların baxımsızlığının və hüquq pozuntularının profi-

laktikası haqqında", "İnsan alverinə qarşı mübarizə haqqında", "Sosial müavinətlər haqqında", "Səmək pensiyaları haqqında", "Penitensiar müəssisələrdə cəza çəkməkdən azad edilmiş şəxslərin sosial adaptasiyası haqqında", "Bədən tərbiyəsi və idman haqqında", "Təhsil haqqında", "Sosial xidmət haqqında", "Uşaqların icbari dispanserizasiyası haqqında", "Peşə təhsili haqqında", "Əlilliyi olan şəxslərin hüquqları haqqında", "Ümumi təhsil haqqında", "İnsan orqan və toxumalarının donorluğu və transplantasiyası haqqında", "Valideynlərini itirmiş və valideyn himayəsindən məhrum olmuş uşaqların sosial müdafiəsi haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə" 2024-cü il 29 noyabr tarixli 79-VIIQD nömrəli və "Valideynlərini itirmiş və valideyn himayəsindən məhrum olmuş uşaqların sosial müdafiəsi haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə" 2025-ci il 7 mart tarixli 151-VIIQD nömrəli Azərbaycan Respublikasının qanunlarında dəyişiklik edilməsi haqqında qanun layihəsi üçüncü oxunuşda qəbul edilib.

"İnformasiya, informasiyalaşdırma və informasiyanın mühafizəsi haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə, Azərbaycan Respublikasının İnzibati Xətalər Məcəlləsində dəyişiklik edilməsi haqqında, Azərbaycan Respublikasının Cinayət Məcəlləsində, Azərbaycan Respublikasının İnzibati Xətalər Məcəlləsində, "Tarix və mədəniyyət abidələrinin qorunması haqqında" və "Mədəniyyət haqqında" Azərbaycan Respublikasının qanunlarında dəyişiklik edilməsi barədə, "Notariat haqqında" və "Hüquqi şəxslərin dövlət qeydiyyatı və dövlət reyestri haqqında" Azərbaycan Respublikasının qanunlarında dəyişiklik edilməsi barədə, "Dövlət rüsumu haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə və Azərbaycan Respublikasının

Vergi Məcəlləsində, "Tütün və tütün məmulatları haqqında", "Reklam haqqında" və "Tütün məmulatlarının istifadəsinin məhdudlaşdırılması haqqında" Azərbaycan Respublikasının qanunlarında dəyişiklik edilməsi barədə qanun layihələri isə ikinci oxunuşda qəbul olunub.

Milli Məclisin Sədri Sahibə Qafarova gündəliyin son 2 məsələsinin birinci oxunuşda qanun layihələri olduğunu bildirib.

Elm və təhsil komitəsinin sədri Anar İsgəndərov "Patent haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə qanun layihəsini (birinci oxunuş) təqdim edib. Diqqətə çatdırılıb ki, beynəlxalq təcrübəyə uyğun olaraq qanuna bir sıra yeni anlayışların daxil edilməsi təklif olunur. Layihədə ixtiraya, faydalı modelə və sənaye nümunəsinə patent alınması üçün iddia ərizəsinin verilməsi, qeydiyyatı, o cümlədən iddia sənədinin ekspertizası üzrə prosedurların asanlaşdırılması ilə bağlı dəyişikliklər nəzərdə tutulur.

Sənəddə patent almaq istəyən hüquqi və fiziki şəxslərə göstərilən xidmətlərin çevikliyinin artırılması və ekspertizanın sürətləndirilməsi məsələləri tənzimlənir. Habelə qeyd olunur ki, ixtiraların patentləşdirilməsi üçün xarici iddiaçılar özləri bir sıra prosedurları birbaşa Azərbaycanın milli patent ofisinə müraciət etməklə həyata keçirə biləcəklər.

Dəyişikliklərdə iddiaçıların iddia sənədlərinin tərtib olunmasında və verilməsində üzləşdikləri texniki çətinliklərin azaldılması ilə bağlı məsələlər də ehtiva olunur.

Qanun layihəsində işəgötürənin xidməti tapşırığı əsasında ixtira, faydalı model və sənaye nümunəsi yaradan müəllifə ədalətli qonorarın ödənilməsi üçün hüquqi bazanın formalaşdırılması nəzərdə tutulur. Belə ki, ixtiranın müəllifi patentin alınmasına və onun qüvvədə saxlanılmasına görə patentdən gəlirin əldə edildiyi tarixədək işəgötürənin çəkdiyi xərclər

çıxıldıqdan sonra qalan vəsaitin azı 50 faizini qonorar kimi ala biləcək.

Sənəddə habelə ixtira, faydalı model, sənaye nümunəsi, əmtəə nişanı və coğrafi göstəriciləri əhatə edən sənaye mülkiyyəti sahəsində qanunvericiliyin Ümumdünya Ticarət Təşkilatının tələblərinə uyğunlaşdırılmasına dair dəyişiklik də nəzərdə tutulur. Qeyd olunub ki, qanun layihəsinin qəbulu ölkədə ixtira və patent fəallığını yüksəldəcək. Habelə patent alınması ilə bağlı prosedurlar sadələşdiriləcək, ixtiranın yaradıcısı olan müəllifə ödənilməli olan qonorarın məbləği əhəmiyyətli dərəcədə artacaq, əqli mülkiyyət qanunvericiliyi daha da təkmilləşəcək.

İqtisadi siyasət, sənaye və sahibkarlıq komitəsinin sədri Azər Əmiraslanov təqdim olunan layihənin rəhbərlik etdiyi komitə tərəfindən dəstəkləndiyini söyləyib. Ölkəmizdə elmin və texnologi inkişafının prioritet istiqamət kimi müəyyən edildiyini, intellektual mülkiyyətin etibarlı qorunmasının aktual olduğunu bildirib. O, Prezident İlham Əliyevin bununla bağlı səsləndirdiyi "Hər bir ölkənin inkişafını təbii resurslar yox, məhz cəmiyyətin intellektual potensialı, texnoloji inkişaf, elmin inkişafı müəyyən edir", "Elm iqtisadiyyatla, sənaye ilə sıx bağlı olmalıdır", "Bu gün bizim elmimizin praktik nəticələri olmalıdır" fikirlərini bir daha xatırladıb.

Komitə sədri qeyd edib ki, patent hüquqlarının gücləndirilməsi və onun əsaslarının təkmilləşdirilməsi müəyyən edilmiş innovativ inkişaf xəttinin iqtisadi mexanizmlə tamamlanmasını təmin edir, elmin, intellektual mülkiyyətin real iqtisadi dəyər yaratmasına imkan verir. O diqqətə çatdırıb ki, qanun layihəsinin mühüm istiqamətlərindən biri terminoloji və institusional dəqiqləşmələrdir. Yeni anlayışların qanunvericilikdə təsbit edilməsi hüquqi müəyyənliyi artırır, patent prosedurlarında şəffaflığın gücləndirilməsinə xidmət edir. O, eyni zamanda patent obyektlərinin sərhədlərinin daha dəqiq

müəyyən edilməsinin əhəmiyyətindən söhbət açıb. Sosial-iqtisadi baxımdan mühüm yeniliklərdən olan xidməti ixtiralarla bağlı münasibətlərin dəqiqləşdirilməsindən danışılıb. Komitə sədri patent qanunvericiliyinin təkmilləşdirilməsinin elmi-innovativ inkişafın istiqamətlə uzaqlaşdırılması üçün hüquqi və institusional çərçivə yaratdığını bildirib.

Müzakirələr zamanı deputatlar Vəşif Qafarov, Hikmət Məmmədov, Samir Vəliyev çıxış edərək, layihənin ölkəmizdə innovativ inkişafa, elmi-texniki tərəqqiyə və əqli mülkiyyətin qorunmasına mühüm töhfə verəcəyini söyləyiblər, bəzi qeyd və təkliflərini səsləndiriblər.

Qanun layihəsi səsə qoyularaq birinci oxunuşda qəbul edilib.

İclasda Hüquq siyasəti və dövlət quruculuğu komitəsinin üzvü Nurlan Həsənov "Mülki dövrüyyədə olmasına yol verilməyən (mülki dövrüyyədən çıxarılmış) əşyaların siyahısı haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə (birinci oxunuş) qanun layihəsinə dair məlumatı nəzərə çatdırıb. O bildirib ki, müzakirəyə təqdim olunan qanun layihəsinə əsasən, asbest və tərkibində asbest olan materiallar mülki dövriyyədə olmasına yol verilməyən (mülki dövriyyədən çıxarılmış) əşyaların siyahısına daxil edilir. Qeyd olunub ki, elmi araşdırmalar nəticəsində asbest və tərkibində asbest olan məhsulların insan sağlamlığı üçün ciddi təhlükə yaratdığı sübut edilib və onlar Ümumdünya Səhiyyə Təşkilatı tərəfindən kanserojen məhsullar kimi təsnifatlandırılıb.

Parlamentin komitə sədri Siyavuş Novruzov və deputat Qüdrət Həsənzadə məsələ barədə bəzi qeydlərini səsləndiriblər. Deputat Nurlan Həsənov qaldırılan məsələlərə münasibət bildirib.

Qanun layihəsi səsə qoyularaq birinci oxunuşda qəbul edilib.

Rəşad CƏFƏRLİ,
"Azərbaycan"